

[Miljøministeren]

ger af projekter og aktiviteter med henblik på en forebyggende indsats.

De nævnte eksempler er selvfølgelig kun en begyndelse. Den handlingsplan, som vi lægger til grund for denne debat, »Handlingsplanen for Miljø og Udvikling«, er regeringens bud på, hvordan yderligere initiativer kan tages. Det er fra regeringens side et oplæg til Folketingets partier om en videre debat om disse spørgsmål.

Som jeg har nævnt tidligere, indeholder handlingsplanen 153 store og små forslag, og Folketinget skal blive forskånet for, at jeg nævner dem alle; jeg vil blot tage nogle af de vigtigste hovedoverskrifter frem.

Vor viden om de miljømæssige aspekter af forskellige samfundsaktiviteter må udbygges, og med henblik herpå vil jeg i nær fremtid afgive en redegørelse om miljø og forskning til Udvalget angående Videnskabelig Forskning og til Miljø- og Planlægningsudvalget.

Endvidere må vor øgede miljøviden løbende omsættes mere målrettet til handling. Dette kan ske ved, at der iværksættes større udviklingsprogrammer, og at projekter også kan sigte mod at udvikle produkter, materialer eller processer, der mindsker det totale energi- og resourceforbrug og den totale forurening. Regeringens materialeteknologiske program bærer præg af denne tankegang.

Endvidere er det vigtigt, at der periodevis udgives en miljøstatus, der skitserer miljøets tilstand. En sådan rapportering er væsentlig for den meget vanskelige prioritering af indsatsen, som løbende må foretages, men er også væsentlig for, at vi kan vurdere effekten af allerede besluttede og gennemførte indsatser og om fornødent foretage en korrigerende. Det er bl.a. med henblik på at styrke et sådant arbejde, at vi pr. 1. januar i år har oprettet Danmarks Miljøundersøgelser, jf. det forslag, vi diskuterede i sidste uge.

Det er uden videre åbenbart, at energi- og transportområderne er centrale, når det drejer sig om miljøspørgsmål. Regeringen har derfor besluttet at lade udarbejde mere konkrete handlingsplaner for disse områder, som vil blive forelagt i folketingsåret 1989-90.

Dansk energipolitik har heldigvis allerede i en årrække været rettet mod de målsætninger, som Brundtlandrapporten fremhæver. Der har i Danmark været satset på energibesparelser, på udbygning af samproduktion af el og varme,

på anvendelse af naturgas, og forskning og udvikling af vedvarende energi er foretaget.

Disse energipolitiske initiativer skal fortsættes, men indsatsen skal forstærkes. Som statsministeren omtalte det i åbningstalen i oktober, er det nødvendigt at gennemføre store begrænsninger i det samlede energiforbrug samt i højere grad end i dag at gøre brug af vedvarende energikilder. Kun hvis vi gør det, kan der skabes en bæredygtig balance mellem energi og miljø.

Som jeg nævnte, vil en realisering af regeringens handlingsplan kræve en grundlæggende ændring af adfærd hos mange, i virkeligheden hos os alle sammen, når det kommer til stykket. Hvis regeringens handlingsplan derfor skal lykkes og vi ved de initiativer, der er i den, skal skabe et bedre miljø, forudsætter det et aktivt samspil mellem borgerne, de kommunale myndigheder og erhvervslivet. Det gælder både landsdækkende og lokalt.

Det er derfor nødvendigt at vurdere, om de traditionelle samarbejds mønstre er rigtige, og hvordan vi kan forbedre samarbejdet på kryds og tværs for at skabe en bæredygtig udvikling.

Som et eksempel på nye initiativer kan jeg nævne, at regeringen i samarbejde med en række kommuner igangsætter projektet »Grøn Kommune«. Projektet skal etablere konkrete, tværgående miljøaktiviteter, afdække eventuelle blokeringer, skabe eksempler på, at miljøproblemer kan gribes an på nye og frem for alt forebyggende og mere effektive måder samt – hvad der er nok så vigtigt – øge den enkeltes miljøbevidsthed og ansvarlighed.

Et parallelt projekt omhandler forbrugernes miljørolle. Ansvar for miljøets tilstand og forvaltningen af naturressourcerne skal breddes ud til den enkelte, hvis indsatsen skal lykkes.

I denne sammenhæng gælder mundheldet: Mange bække små gør en stor å. Det er derfor nødvendigt med undervisning, vejledning og information, hvis vi skal nå resultater. Vi skal gøre den enkelte opmærksom på, hvad den enkelte selv kan yde af bidrag til at skabe et bedre miljø.

Derfor vil regeringen tage initiativ til, at der gennemføres en kampagne for at sikre en bæredygtig udvikling, der bl.a. skal bygge på erfaringer fra Energispareudvalgets kampagne og andre kampagner, hvis sigte har været at fortælle hver enkelt, hvad han eller hun kan gøre.